

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2021 r.

Pozycja 77

POSTANOWIENIE

z dnia 3 grudnia 2020 r.

Sygn. akt Ts 115/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.K.P. w sprawie zgodności:

- 1) art. 18^{3e} w związku z art. 18^{3d}, a nadto w związku z art. 18^{3a} – art. 18^{3c} ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.), jak też w związku z art. 17 ust. 3, w związku z art. 17 ust. 1 i 2, art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r. poz. 1219, ze zm.) w zakresie, w jakim „w treści przepisu art. 18^{3e} k.p. (tj. w żadnym jego fragmencie istniejącym [§ 1 i 2], ani też dodatkowym, niezawartym w nim paragrafie) nie wprowadzono (pominięto) zapisu, że do przypadków, o których mowa w § 1 i 2 tegoż artykułu ma zastosowanie przepis art. 18^{3d} k.p., a zatem, że w przypadku naruszenia przez pracodawcę określonego w art. 18^{3e} § 1 i 2 k.p. zakazu działań odwetowych, poszkodowanemu tymi działaniami pracownikowi przysługuje prawo do odszkodowania z art. 18^{3d} k.p.”, z art. 2 w związku z art. 18, art. 24, art. 30, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1 oraz art. 32 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 64 i art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 18^{3e} § 1 w związku z art. 18^{3d} ustawy – Kodeks pracy, rozumianego w ten sposób, „że odwetowo traktowani przez pracodawców pracownicy (art. 18^{3e} § 1 k.p.), to znaczy których w retorsji za skorzystanie przez nich z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu niekorzystnie potraktowano, skorzystanie z tych uprawnień stało się dla nich powodem wszelkiego rodzaju negatywnych konsekwencji lub stanowiło przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie przez pracodawcę stosunku pracy lub jego rozwiązanie bez wypowiedzenia, nie są osobami, wobec których pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, mającymi prawo do odszkodowania określonego w art. 18^{3d} k.p. (tj. w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalane na podstawie odrębnych przepisów)”, z art. 24 w związku z art. 2, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1 oraz art. 21 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1 oraz art. 31 ust. 3 w związku z art. 2,

- art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 3 i art. 71 ust. 1 Konstytucji;
- 3) art. 18^{3e} § 1 w związku z art. 18^{3d} ustawy – Kodeks pracy, rozumianego w ten sposób, „że odwetowo traktowani przez pracodawców pracownicy (art. 18^{3e} § 1 k.p.), którym w retorsji za skorzystanie przez nich z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu niekorzystnie potraktowano, skorzystanie z tych uprawnień stało się dla nich powodem wszelkiego rodzaju negatywnych konsekwencji lub stanowiło przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie przez pracodawcę stosunku pracy lub jego rozwiązanie bez wypowiedzenia, nie są osobami, wobec których pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, mającymi prawo do odszkodowania określonego w art. 18^{3d} k.p. (tj. w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalane na podstawie odrębnych przepisów), podczas gdy odwetowo traktowane osoby pozostające w niepracowniczym zatrudnieniu, które skorzystały z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania zaliczane są do kategorii osób, wobec których zasada równego traktowania została naruszona, mających prawo do kwotowo w swych górnych granicach nieograniczonego odszkodowania według zasad kodeksu cywilnego [art. 17 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 3 i art. 13 ust. 1 oraz art. 13 ust. 2 oraz art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 2 ustawy wdrożeniowej]”, z art. 32 w związku z art. 2, art. 18, art. 24, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 18, art. 24, art. 30, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64 oraz art. 71 ust. 1 Konstytucji;
- 4) art. 53 § 1 pkt 1 lit. b w związku z art. 60 zdanie pierwsze, art. 30 § 1 pkt 2 i 3 ustawy – Kodeks pracy i art. 61 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) w związku z art. 300 ustawy – Kodeks pracy, rozumianego w ten sposób, że „rozwiązanie przez pracodawcę w okresie wypowiedzenia (art. 60 zdanie pierwsze k.p.) umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. w związku z art. 30 § 1 pkt 3 k.p. jest pod względem prawnym skuteczne i nie narusza zasady *prior tempore potior iure* nawet w wypadku, gdy pracownik wcześniej rozwiązał [tj. jako pierwszy, z wyprzedzeniem pracodawcy skutecznie doręczył mu oświadczenie o wypowiedzeniu – art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. w związku z art. 300 k.p.] z tymże pracodawcą stosunek pracy za wypowiedzeniem (art. 30 § 1 pkt 2 k.p.)”, a nadto rozumianego w ten sposób, że „w powyższych wypadkach nie stosuje się zasady *prior tempore potior iure*, ponieważ nie wynika ona z żadnego przepisu prawa pracy i wobec tego nie ma powyższa zasada prawa zastosowania w stosunkach pracy”, z art. 2 w związku z art. 7, art. 8, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71, art. 178 ust. 1 oraz art. 8 w związku z art. 2, art. 7, art. 18, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 193, a także art. 64 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1, jak też art. 31 ust. 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1 Konstytucji;
- 5) art. 102 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.), rozumianego w ten sposób, że „w wypadkach gdy strona przegrywająca dotknięta jest chorobą i brakiem pracy, to

okoliczność tego rodzaju nie wystarcza do tego, aby sąd nie obciążył jej w ogóle kosztami albo zasądził od strony przegrywającej tylko część kosztów”, z art. 2, w związku z art. 7, art. 8, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1 oraz art. 8 w związku z art. 2, art. 7, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 193, a także art. 21 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1, jak też art. 31 ust. 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 3, art. 71 ust. 1 Konstytucji, a także art. 32 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w części dotyczącej badania zgodności:

a) art. 53 § 1 pkt 1 lit. b w związku z art. 60 zdanie pierwsze, art. 30 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.) i art. 61 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) w związku z art. 300 ustawy – Kodeks pracy, rozumianego w ten sposób, że „rozwiązanie przez pracodawcę w okresie wypowiedzenia (art. 60 zdanie pierwsze k.p.) umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. w związku z art. 30 § 1 pkt 3 k.p. jest pod względem prawnym skuteczne i nie narusza zasady *prior tempore potior iure* nawet w wypadku, gdy pracownik wcześniej rozwiązał [tj. jako pierwszy, z wyprzedzeniem pracodawcy skutecznie doręczył mu oświadczenie o wypowiedzeniu – art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. w związku z art. 300 k.p.] z tymże pracodawcą stosunek pracy za wypowiedzeniem (art. 30 § 1 pkt 2 k.p.)”, a nadto rozumianego w ten sposób, że „w powyższych wypadkach nie stosuje się zasady *prior tempore potior iure*, ponieważ nie wynika ona z żadnego przepisu prawa pracy i wobec tego nie ma powyższa zasada prawa zastosowania w stosunkach pracy”, z art. 2 w związku z art. 7, art. 8, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71, art. 178 ust. 1 oraz art. 8 w związku z art. 2, art. 7, art. 18, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 193, a także art. 64 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1, jak też art. 31 ust. 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

b) art. 102 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.), rozumianego w ten sposób, że „w wypadkach gdy strona przegrywająca dotknięta jest chorobą i brakiem pracy, to okoliczność tego rodzaju nie wystarcza do tego, aby sąd nie obciążył jej w ogóle kosztami albo zasądził od strony przegrywającej tylko część kosztów”, z art. 2, w związku z art. 7, art. 8, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1 oraz art. 8 w związku z art. 2, art. 7, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 24, art. 30, art. 31, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 193, a także art. 21 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 71 ust. 1, jak też art. 31 ust. 3 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 3, art. 71 ust. 1 Konstytucji, a także art. 32 w związku z art. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 64, art. 71 ust. 1, art. 178 ust. 1 Konstytucji;

2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w pozostałej części.**UZASADNIENIE**

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 lipca 2018 r. (data nadania) M.K.P. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

W pozwie skierowanym przeciwko swojemu pracodawcy (Narodowemu Funduszowi Zdrowia – Oddziałowi Wojewódzkiemu w K.) skarżąca zażądała odszkodowania za okres wypowiedzenia z tytułu odwołania od rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn przez nią niezawinionych i o uznanie tego rozwiązania stosunku pracy za dokonane z naruszeniem prawa. Skarżąca wystąpiła ponadto o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania z tytułu stosowania przez pracodawcę działań odwetowych (tj. rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez skarżącą, art. 18^{3e} § 1 w związku z art. 18^{3d} ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.; dalej: k.p.) za skorzystanie przez nią z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z 13 września 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w S. – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo i orzekł o kosztach zastępstwa procesowego (zasądził od skarżącej na rzecz pozwanego 3960 zł). W związku z roszczeniem skarżącej dotyczącym zasądzenia odszkodowania z tytułu rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia, sąd stwierdził, że pracodawca dokonał tej czynności na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. (długotrwała choroba skarżącej, trwająca dłużej niż łączny okres pobieranego z tego tytułu wynagrodzenia, zasiłku oraz świadczenia rehabilitacyjnego), bez naruszenia przepisów o rozwiązywaniu stosunku pracy i bez naruszenia zasad współżycia społecznego. W stosunku do drugiego – sformułowanego w pozwie roszczenia – Sąd stwierdził, że rozwiązanie przez pracodawcę stosunku pracy ze skarżącą na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. nie było działaniem odwetowym pracodawcy, lecz skorzystaniem przez niego z możliwości rozwiązania stosunku pracy w tym trybie po upływie okresu ochronnego.

Sąd Okręgowy w K. – IX Wydział Pracy wyrokiem z 22 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalił apelację skarżącej i rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym (zasądził od skarżącej na rzecz pozwanej 1470 zł). Orzeczenie to, wskazane przez skarżącą jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało jej doręczone wraz z uzasadnieniem 23 kwietnia 2018 r.

Od wyroku Sądu Okręgowego skarżąca wniosła skargę kasacyjną. Trybunał ustalił z urzędu, że sprawa została wpisana pod sygn. akt [...], a następnie przeniesiona do repertorium o sygn. akt [...].

3. Zdaniem skarżącej zakwestionowany w skardze art. 18^{3e} k.p. w związku ze wskazanymi w *petitum* skargi przepisami, przez to, że nie zawiera odesłania do art. 18^{3d} tej ustawy narusza po pierwsze, „zasady poprawnej (rzetelnej), opartej na poszanowaniu reguły równego traktowania podmiotów prawa legislacji, w tym dekodowanej z tegoż artykułu zasady określoności przepisów prawa, a nadto zasady zaufania obywatela do organów państwa i stanowionego przez nie prawa” (art. 2 Konstytucji) w związku z „praw[em] do równego i niedyskryminacyjnego traktowania przez władze publiczne” (art. 32

Konstytucji), prawem do sądu rozumianym jako prawo do skutecznej i należytej ochrony sądowej (art. 45 ust. 1 Konstytucji), prawem „do bezpiecznej i korzystającej na równi z innymi własności i innych praw majątkowych, do których na zasadzie *lege non distinguente* zalicza się też prawo do przyszłej, nieposiadanej aktualnie, ale oczekiwanej własności (też: innych praw majątkowych), która może być naruszona tylko w drodze ustawy, bez naruszenia jednak jej istoty” (art. 64 Konstytucji), prawem do ochrony małżeństwa i rodziny skarżącej (art. 18 i art. 71 ust. 1 Konstytucji). Po drugie, prawo „do tego, aby władza prawodawcza, (...) tworzyła takie prawo rangi ustawowej, którego immanentną cechą byłoby poszanowanie i uwzględnienie zasady równości, traktując na równi, a zatem według jednakowej miary tych adresatów danej ustawy, którzy są względem siebie podobni (...)” m.in. w związku z wynikająca z art. 30 Konstytucji zasadą godności, w związku z prawem obywateli do domagania się od organów państwa realnego zapewnienia ochrony i opieki w treści aktów normatywnych małżeństwa i rodziny (art. 18 i art. 71 ust. 1 Konstytucji).

Zaskarżony art. 18^{3e} w związku art. 18^{3d} k.p. rozumiany w sposób wskazany w *petitum* skargi narusza po pierwsze, m.in. prawo do „skutecznej ochrony pracy, świadczonej przez pracownika (...) na rzecz pracodawcy” (art. 24 Konstytucji) w związku z zasadami zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji). Po drugie, m.in. prawo do „ochrony własności pracowniczej” (art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1 Konstytucji) oraz innych praw majątkowych (art. 64 ust. 1 Konstytucji). Po trzecie, m.in. prawo do „stanowienia przez prawodawcę (art. 10 ust. 2 Konstytucji) takiego prawa ustawowego, które w przypadku konieczności ograniczenia własności i innych praw majątkowych temu obywatelowi (pracownikowi) przysługujących i przez niego oczekiwanych (spodziewanych) powyższe ograniczenia określa w drodze ustawy w sposób jasny, klarowny i jednoznaczny, a nadto bez naruszenia istoty tego prawa własności i innych praw majątkowych” (art. 64 ust. 3 Konstytucji). Po czwarte, zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Poddane kontroli Trybunału art. 53 § 1 pkt 1 lit. b w związku z art. 60 zdanie pierwsze, art. 30 § 1 pkt 2 i 3 k.p. i art. 61 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) w związku z art. 300 k.p., a także 102 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) naruszają natomiast według skarżącej „prawo do skuteczniejszego i silniejszego (*potior iure*) w porównaniu z prawami innych osób (np. pracodawców) korzystania ze swego prawa podmiotowego (np. wypowiedzenia stosunku pracy) w przypadku, gdy z tego prawa podmiotowego ta pierwsza osoba (np. pracownik – skarżąca) skorzystała wcześniej (*prior tempore*), aniżeli ze swego prawa podmiotowego (np. do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia) uczyniła użytek druga z tych osób (np. pracodawca)” (art. 2 Konstytucji), prawo „do tego, aby wydawane przez władzę sądowniczą prawomocne orzeczenie było sprawiedliwe” (art. 45 ust. 1 Konstytucji) w związku z prawem „do tego, aby (...) [w sprawie skarżącej] przepis art. 2 Konstytucji współstosowany z pozostałymi (...) normami konstytucyjnymi został bezpośrednio zastosowany (...)” (art. 7, art. 8 ust. 1 i 2, art. 45 ust. 1 i art. 178 ust. 1 Konstytucji) w związku m.in. z prawem „do takiego sądu, który rozpatrując (...) (art. 45 ust. 1 Konstytucji) wydałby sprawiedliwy wyrok” tj. taki, który „uwzględniałby w stosunkach pracy konstytucyjną zasadę *prior tempore potior iure*”. Norma ta – jak zarzuciła skarżąca narusza także „wolność do skutecznego wypowiedzenia stosunku pracy”, „prawo do równej ochrony własności i innych praw majątkowych związanych z prawem do wynagrodzenia za pracę do czasu zakończenia stosunku pracy na wybranych przez siebie warunkach” (art. 32 i art. 64 ust. 2 Konstytucji), a także „prawo do skutecznej ochrony praw majątkowych małżeństwa i rodziny” (art. 18 w związku z art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 3 oraz art. 71 ust. 1 Konstytucji).

Z kolei art. 102 k.p.c., rozumiany w sposób wskazany w *petitum*, narusza zdaniem skarżącej wynikające z zasady zaufania obywatela do państwa „prawo do oczekiwania przez każdego człowieka, w tym skarżącą i wymagania od pracodawcy, aby stanowione przez niego prawo (art. 10 ust. 2 Konstytucji) nie stanowiło czynnika dla obywatela nadmiernie zaskakującego, tj. wytwarzającego w nim poczucie zagrożenia jego bezpieczeństwa oraz tworzącego jedynie pozór i iluzoryczność ochrony praw, w tym uprawnień majątkowych przysługujących danym podmiotom” (art. 2 Konstytucji), „prawo do tego, aby organy wykonujące w Rzeczypospolitej Polskiej władzę sądowniczą (art. 10 ust. 2 Konstytucji) w ramach prawa do sprawiedliwego sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) w wydawanych przez siebie wyrokach urzeczywistniały zasady sprawiedliwości społecznej (...), prawo do tego aby sądy, sprawujące w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji) i wydające w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej wyroki (art. 174 Konstytucji) czyniły to metodą niezawisłości (...)” (art. 8 ust. 1 i 2 Konstytucji), prawo do tego, aby własność i inne prawa majątkowe podlegały skutecznej ochronie (art. 21 ust. 1 w związku z art. 64 Konstytucji), i żeby ograniczenie korzystania z tych praw nie naruszało ich istoty (art. 31 ust. 3 Konstytucji), a także „prawo do tego, aby [skarżąca] jako osoba przegrywająca proces i podmiot, któremu odmówiono dobrodziejstwa procesowego z art. 102 k.p.c. była na równi traktowana z innymi osobami znajdującymi się w podobnej sytuacji”, tj. pozostającymi bez pracy (art. 32 Konstytucji).

4. W związku z postępowaniem kasacyjnym Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 15 listopada 2018 r. zawiesił postępowanie do czasu rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy.

5. Postanowieniem z 18 września 2019 r. (sygn. [...]) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, w związku z tym Trybunał podjął zawieszone postępowanie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy spełnia ona wymogi formalne, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach u.o.t.p.TK.

2. Analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki nadania jej dalszego biegu w części, w jakiej kwestionuje zgodność z Konstytucją art. 53 § 1 pkt 1 lit. b w związku z art. 60 zdanie pierwsze, art. 30 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1040; dalej: k.p.) i art. 61 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) w związku z art. 300 k.p., a także w części, w jakiej podnosi niekonstytucyjność art. 102 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.).

2.1. Skargę konstytucyjną sporządził radca prawny, który przedłożył stosowne pełnomocnictwo.

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w K. z 22 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego zwyczajne środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. Powyższe orzeczenie zostało doręczone skarżącej 23 kwietnia 2018 r., natomiast skarga została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 23 lipca 2018 r.

2.4. Skarżąca wskazała, jakie konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), a także uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

2.5. Z uwagi na to, że skarga konstytucyjna spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 tej ustawy, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – zasadne jest nadanie jej w tym zakresie dalszego biegu.

3. W pozostałym zakresie analizowana skarga nie spełnia przesłanek przekazania jej do merytorycznej oceny.

3.1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK stanowi, że skarga konstytucyjna zawiera m.in.: określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją (pkt 1); wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone (pkt 2), a także uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (pkt 3).

3.2. Skarżąca poddała kontroli Trybunału art. 18^{3e} m.in. w związku z art. 18^{3d} k.p. Pierwszy z nich stanowi, że skorzystanie przez pracownika z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu nie może być podstawą niekorzystnego traktowania pracownika, a także nie może powodować wobec niego jakichkolwiek negatywnych konsekwencji. Nie może zwłaszcza stanowić przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie przez pracodawcę stosunku pracy lub jego rozwiązanie bez wypowiedzenia, a także stosowania go odpowiednio do pracownika, który udzielił w jakiegokolwiek formie wsparcia pracownikowi korzystającemu z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu. Drugi natomiast określa skutki naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu. Stwierdza bowiem, że osoba, wobec której pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalane na podstawie odrębnych przepisów.

3.3. Skarżąca kwestionuje art. 18^{3e} k.p. (w związku ze wskazanymi w *petitum* przepisami) w zakresie, w jakim nie zawiera on odesłania do art. 18^{3d} k.p. (a przez to uniemożliwia uzyskanie odszkodowania), „w przypadku naruszenia przez pracodawcę określonego w art. 18^{3e} § 1 i 2 k.p. zakazu działań odwetowych (...)”. Skarżąca kwestionuje także rozumienie art. 18^{3e} § 1 k.p. (w związku art. 18^{3d} k.p.) w zakresie, w jakim odnosi się do odwetowo traktowanych pracowników.

3.4. W związku z powyższym Trybunał zwraca uwagę, że w sprawie, w związku z którą została wniesiona analizowana skarga konstytucyjna, wyrokiem z 22 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K., oddalając apelację skarżącą od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 13 września 2017 r. (sygn. akt [...]), prawomocnie orzekł o tym, że – po pierwsze – rozwiązanie przez pracodawcę stosunku pracy ze skarżącą bez wypowiedzenia, nie naruszało przepisów o rozwiązywaniu stosunku pracy i zasad współżycia społecznego, a po drugie – że czynność ta nie była działaniem odwetowym pracodawcy, lecz skorzystaniem przez niego z możliwości rozwiązania stosunku pracy w tym trybie po upływie okresu ochronnego.

3.5. Trybunał zauważa, że zakwestionowane w skardze przepisy nie były podstawą dołączonych do skargi orzeczeń w takim zakresie, w jakim wskazuje skarżąca. Również z uzasadnienia skargi jednoznacznie wynika, że niekonstytucyjności art. 18^{3e} k.p. skarżąca upatruje w zakresach wskazanych w *petitum* skargi.

3.6. Z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 79 ust. 1 Konstytucji – jak przypomina Trybunał – a także wymagania sformułowane w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 u.o.t.p.TK, aby uznać skargę konstytucyjną za dopuszczalną, musi występować ścisła relacja (związek) pomiędzy treścią orzeczenia, zaskarżonym przepisem aktu normatywnego, a postawionym zarzutem niezgodności tego przepisu z określoną normą konstytucyjną. W analizowanej sprawie – z uwagi na powyższe – tego typu relacja nie zachodzi.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej w tym zakresie dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy należało postanowić jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na punkt 2 powyższego postanowienia w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.